

Helsedirektoratet
Avdeling Digitale Helsepersoneltjenester/
Seksjon stab/U7, 5.etg
Pb. 7000 St. Olavs plass
0130 OSLO

Deres referanse

Vår referanse
13/00075-4Vår dato
27.04.2015

Høring på kritisk og viktig informasjon i kjernejournal

Fellesorganisasjonen (FO) er fagforeningen og profesjonsforbundet for mer enn 27.000 barnevernspedagoger, sosionomer, vernepleiere og velferdsvitere. Mange av våre medlemmer arbeider i ulike spesialisthelsetjenester og i kommunale helse- og omsorgstjenester.

Det vises til høring på forslag til kritisk og viktig informasjon i kjernejournal. Intensjonen med rapporten som er sendt på høring, er ifølge Helsedirektoratet, å etablere denne som en nasjonal standard i integrasjonen mot kjernejournal.

FO er positive til formålet med nasjonal kjernejournal, og ser fordelene ved rask tilgang på oppdatert, kritisk informasjon om en pasient i en akutt situasjon. Vi synes brukerstyringen med kjernejournalen er positivt ved at personen selv kan legge inn og endre kritisk informasjon om for eksempel legemidler og allergiske reaksjoner.

Når det gjelder forslag til hva som skal inngå som standard av kritisk og viktig informasjon i en akutfase, mener vi at også andre opplysninger enn de som er foreslått bør vurderes. For eksempel kan kognitiv funksjonshemming som fører til store kommunikasjonsvansker eller alvorlige angst-/psykiske lidelser være viktig informasjon i en akutfase. Vi mener også at det bør gjøres vurderinger av å skille mellom det å ha tilgang til å legge inn og endre kritisk informasjon, tilgang til å legge inn og oppdatere informasjon og det å ha lesetilgang.

FO er bekymret for hva innføring av elektronisk kjernejournal kan få av konsekvenser for barnevernspedagoger og sosionomer som arbeider som helsepersonell i spesialisthelsetjenestene og kommunale helse- og omsorgstjenester om de ikke nå får autorisasjon¹. De regnes som helsepersonell når de gir helsehjelp, selv om de ikke har autorisasjon som helsepersonell (jf helsepersonelloven § 3, første ledd nr. 2). FO har over flere år jobbet for å få autorisasjon for barnevernspedagoger og sosionomer. Vi får nå

¹ FO har gjennom flere år arbeidet for å få autorisasjon for barnevernspedagoger og sosionomer. Vedlagt følger kopi av brev knyttet til våre anmodninger om autorisasjon

FO

Besøksadresse:
Mariboestgt. 13
0183 OsloPostadresse:
Pb. 4693 Sofienberg
0506 OsloTelefon:
02380Telefaks:
94 76 20 18e-post:
kontor@fo.no

www.fo.no

Bankgiro:
9001.06.35674Bankgiro kontigent:
9001.08.71394Foretaksnr.:
870 953 852 MVA

meldt bekymringer fra medlemmer som arbeider i spesialisthelsetjenesten der elektronisk kjernejournal er innført, eksempelvis ved St. Olavs hospital.

Formål med kjernejournal er at den skal kunne brukes i alle situasjoner der det ytes helsehjelp, og der tilgang til oppdaterte helseopplysninger har betydning for helsehjelpen. Helsehjelp omfatter ulike typer spesialisthelsetjenester, og kommunale helse- og omsorgstjenester. Elektronisk kjernejournal er til nå innført bare i enkelte geografiske områder av spesialisthelsetjenesten (Trøndelag og Vestlandsområdet), og foreløpig kun i akuttmedisinske tjenester. Det er imidlertid planer om å innføre elektronisk kjernejournal også i andre deler av spesialisthelsetjenesten og i kommunale pleie og omsorgstjenester. Det sies at kjernejournal ikke skal erstatte elektronisk pasientjournal og andre dokumentasjons- og journalsystemer. Men samtidig sies det at den som standard skal implementeres i EPJ – systemene som helsepersonell benytter. Helsepersonell uten autorisasjon skal ikke ha tilgang. Mange av våre medlemmer som er barnevernspedagoger og sosionomer, er helsepersonell uten autorisasjon når de gir helsehjelp. Vi er derfor opptatt av tilgang til bruk av elektronisk kjernejournal.

Tilgang til elektronisk kjernejournal skal være avgrenset til helsepersonell med tjenstlig behov, for å ivareta pasientens integritet. Dette er vi selvfølgelig enig i. Men, inntil autorisasjon blir innført for barnevernspedagoger og sosionomer mener vi mener avgrensning av tilgang til kun autorisert helsepersonell med HPR nr blir feil, og kan føre til at helsepersonell uten autorisasjon ikke får tilgang når de har tjenstlig behov, for eksempel når de inngår i ulike typer behandlingsteam. I påvente av autorisasjon for barnevernspedagoger og sosionomer må det sørges for en ordning for tilgangsstyring slik at uautorisert helsepersonell får tilgang.

Vi stiller gjerne i et møte for å utdype og diskutere problemstillingene nærmere.

Med vennlig hilsen

Mimmi Kvisvik
Forbundsleder

Anine Terland
Faglig leder

Kopi:
Helse- og omsorgsdepartementet

Vedlegg:
Vedlegg 1: Kopi av likelydende brev til ASD og BLD:

Anmodning om å
vurdere autorisasjon

Vedlegg 2: Kopi av brev til HOD om autorisasjon

vedlegg 1.pdf

Vedlegg 3: Kopi av brev fra HOD på avslag om autorisasjon

vedlegg 2.pdf

Vedlegg 4: Kopi av brev fra Fo til HOD om autorisasjon

vedlegg 3.pdf

Barne-, og likestillings- og inkluderingsdepartementet
Staten, Pb 8036 Dep.
0030 OSLO

Deres referanse

Vår referanse
13/00452-8

Vår dato
06.08.2014

Anmodning om å vurdere autorisasjon for barnevernspedagoger og sosionomer – økt sikkerhet og trygghet for brukerne

Fellesorganisasjonen (FO) organiserer nær 27 000 barnevernspedagoger, sosionomer, vernepleiere og velferdsvitere. Våre medlemmer arbeider innenfor velferdsoppgaver med basis i alle lovverk på helse, barnevern, sosial og velferdsfeltet.

FO ber med dette Barne- likestillings- og inkluderingsdepartementet (BLD) og Arbeids- og sosialdepartementet (ASD) sørge for at autorisasjon innføres for barnevernspedagoger og sosionomer. FO retter med dette en felles henvendelse til BLD og ASD. Vi ber om et felles initiativ for å få innført autorisasjon for sosialpersonell og vurdering av hvordan dette formelt kan gjennomføres. FO er primært opptatt av å få innført autorisasjon for barnevernspedagoger og sosionomer med samme virkemidler som for helsepersonell. Det kan blant annet gjennomføres ved å utvide nåværende helsepersonellov til lov om helse- og sosialpersonell, eller ved å innføre ny lov om sosialpersonell. Viktigst er at det innføres autorisasjon nå! Autorisasjon er et virkemiddel med direkte betydning for pasienters og brukeres sikkerhet.

Vedlagt dette brevet er:

- Søknad fra FO til Helse- og omsorgsdepartementet (HOD) datert 12. mai 2014 om autorisasjon for barnevernspedagoger og sosionomer (vedlegg 1).
- Svar fra HOD datert 3. juli 2014 (vedlegg 2) hvor de konkluderer med at de ikke vil foreta en ytterligere vurdering av om barnevernspedagoger og sosionomer skal gis autorisasjon i henhold til helsepersonelloven. De viser blant annet til at eventuell autorisasjonsordning bør vurderes etter lovgivning som ligger under andre departementers ansvarsområde, og da særlig Arbeids- og sosialdepartementet og Barne- likestillings- og inkluderingsdepartementet.
- Brev datert 9. juli 2014 (vedlegg 3) hvor FO ber om en revurdering av HODs avslag, da vi mener at søknaden og konklusjon er mangelfullt behandlet.

FO

Besøksadresse:
Mariboesgt. 13
0183 Oslo

Postadresse:
Pb. 4693 Sofienberg
0506 Oslo

Telefon:
02380

Telefaks:
94 76 20 18

e-post:
kontor@fo.no

www.fo.no

Bankgiro:
9001.06.35674

Bankgiro kontigent:
9001.08.71394

Foretaksnr.:
870 953 852 MVA

Det er mange forhold som aktualiserer innføring av en autorisasjonsordning nå. Harmonisering av regelverk, dokumentasjon av alvorlig svikt i barnevernet og tjenester i NAV betinger tiltak for å sikre kvalitet og forsvarlige tjenester. Ny felles helse- og omsorgstjenestelov, krav om faglig forsvarlighet og internkontroll i lov om barnevern og lov om sosiale tjenester i NAV stiller krav til at profesjonene kvalitetssikres. Ny lov om folkehelsearbeid og samhandlingsreformen vektlegger viktigheten av forebyggende og helsefremmede arbeid i tjenester på ulike nivåer, og sosialfaglig arbeid er en forutsetning for å lykkes med dette. En autorisasjonsordning kan medvirke til at både grunnutdanningene og profesjonsutøvelsen underlegges tydeligere krav enn i dag. Mange barnevernspedagoger og sosionomer arbeider sammen med autorisert personell i for eksempel spesialisthelsetjenestene. For å sikre reelt tverrfaglig samarbeid til beste for de vi skal jobbe med og for, bør alle inneha autorisasjon.

Både Helsedirektoratet og Statens helsetilsyn har anbefalt autorisasjon:

Helsedirektoratet anbefalte i sin «Utredning vedrørende en eventuell autorisasjonsordning for sosialpersonell» fra 2003 å gjennomføre autorisasjon i en ny felles lov for helse- og sosialpersonell, alternativt en lov for sosialpersonell hvor autorisasjonsordning for sosialpersonell lovhjemles. Helsedirektoratet antar blant annet at en autorisasjonsordning for sosialpersonell vil bidra til å styrke kvaliteten på fremtidige tjenestetilbud.

Statens helsetilsyn bad i brev datert 12.6.2008 Helse- og omsorgsdepartementet ta nødvendige skritt for å etablere en autorisasjonsordning for barnevernspedagoger og sosionomer. De la blant annet vekt på at når det, av hensyn til pasienters sikkerhet og tjenestenes forsvarlighet, er vurdert slik at så mange grupper av helsepersonell har en særskilt autorisasjon, så bør det også gjelde for sosialpersonell.

Meld. St.13 om Utdanning for velferd beskriver blant annet helse- og sosialfaglige grunnutdanninger og betydningen av både økt profesjonsspesifikk kompetanse og økt kompetanse på tverrprofesjonelt samarbeid for 18 utdanninger. Av disse er det bare barnevernspedagog og sosionom som ikke har autorisasjon. Autorisasjon kan bidra til høyere legitimitet og gi bedre virkemidler for å sikre kvalitet i helse- og sosialtjenestene.

Barnevernspedagoger og sosionomer utdanner seg til arbeid med og for mennesker, og har folks liv og helse som virkeområde. FO vurderer at det derfor er viktig å regulere yrkesutøvelsen med samme kriterier som for autorisert helsepersonell. Dette kan, slik Helsedirektoratet foreslår, gjennomføres på ulike måter. Enten gjennom en ny, felles lov for helse- og sosialpersonell eller ny lov for sosialpersonell. FO mener det er viktig å innføre like virkemidler, og at det er fylkesmennene og Statens helsetilsyn som vurderer og forvalter reaksjoner overfor autorisert personell. Dette henger naturlig sammen med tilsynsmyndighetens ansvar for tilsyn med helse- og omsorgstjenester, barnevernstjenester og sosiale tjenester i NAV.

Ordningen med autorisasjon innebærer ekstra sikkerhet og trygghet for bruker/pasient ved at handlinger som ikke samsvarer med krav til forsvarlig yrkesutøvelse, kan føre til vurderinger og sanksjoner fra tilsynsmyndighetene. Begår helsepersonell pliktbrudd kan tilsynsmyndighetene reagere med tilbakekall av autorisasjon. Dette kommer i tillegg til reaksjon fra arbeidsgiver og eventuell domstol. Sosialkomiteen la i sin behandling av helsepersonelloven blant annet vekt på at muligheten til å tilbakekalle autorisasjon er et virkemiddel for å beskytte pasienter. Det samme vil gjelde beskyttelse for brukere av tjenester barnevernspedagoger og sosionomer gir.

Autorisasjonsordninger blir dermed et virkemiddel med direkte betydning for pasienters og brukeres sikkerhet. Ordningen bidrar til å øke befolkningens tillit til tjenestene ved at autorisasjon kan tas fra personell som opptrer slik at det kan ha skadelige konsekvenser for pasienter og brukere.

I barnevernet ble det innført krav om faglig forsvarlighet 1.1.2014 i barnevernloven. I sosiale tjenester i sosial- og velferdsforvaltningen gjelder tilsvarende forsvarlighetskrav. Dette innebærer en rettslig standard som setter krav til faglig forsvarlige barnevernstjenester (§ 1-4, barnevernloven) og sosiale tjenester i sosial- og velferdsforvaltningen tilsvarende de en finner i helse-omsorgs- og sosiallovgivningen. Et slikt lovfestet forsvarlighetskrav gir viktig signal både til tjenesten og til brukerne, og det styrker tilsynsmyndighetenes muligheter til å kontrollere forsvarligheten av tjenesten. Mange barnevernspedagoger og sosionomer arbeider også i spesialisthelsetjenester tett sammen med helsepersonell. Her gjelder et lovfestet forsvarlighetskrav.

Sosialpersonell som tidligere gav tjenester etter lov om sosiale tjenester, er nå etter ny helse- og omsorgstjenestelov regnet som helsepersonell. Bestemmelser om tilsyn, ivaretatt av Statens helsetilsyn og fylkesmennene rettet mot tjenestene, er harmonisert. Men Statens helsetilsyn kan bare gi advarsel som mulig administrativ reaksjon overfor uautorisert personell. Dette gjelder også barnevernspedagoger og sosionomer som arbeider i spesialisthelsetjenestene.

FO mener handlinger som ikke er i samsvar med krav til forsvarlig tjenesteutøvelse, skal medføre reaksjoner fra tilsynsmyndighetene også overfor barnevernspedagoger og sosionomer. Det er ikke akseptabelt at sammenliknbare kritikkverdige forhold ved tjenesteutøvelse fører til ulike reaksjoner hos personell med og uten autorisasjon. Hensynet til bruker- og pasientsikkerhet og konsekvenser av skade og svikt må tas svært alvorlig.

Barnevernspedagoger og sosionomer arbeider ofte med samfunnets mest utsatte og sårbare mennesker. Personene har svært ulike behov for hjelpetiltak, oppfølging og behandling, og konsekvenser av skade og svikt i tjenestene kan ha svært alvorlige konsekvenser. Svikt og uforsvarlig tjenesteutøvelse kan føre til feilutvikling, manglende læring og mestring av livsbetingelser og feil i vurdering av foreldres omsorgsevne og omsorgsovertagelse. For eksempel kan konsekvensene for barn som ikke får nødvendig hjelp, føre til negativ utvikling og omsorgssvikt. Barns sårbarhet er ulik og konsekvenser av svikt kan være svært alvorlig i et livsløpsperspektiv. Også voksne personer med rusmiddel-

og/eller psykiske problemer, eller langtidsmottakere av økonomisk sosialhjelp, er avhengig av faglig forsvarlige tjenester.

Barneverns- og sosialfaglig arbeid er betinget av et relasjonelt fokus. Ofte møtes yrkesutøveren og brukeren/pasienten/klienten i en til en relasjoner, hvor andre har lite innsyn i det som skjer. Maktforholdet er ulikt mellom bruker/pasient/klient og yrkesutøver. Det er viktig at barn, ungdom og voksne har tillit til yrkesutøverne.

Utnyttelse av maktposisjon, overgrep og trakassering er handlinger som i stor grad vil kunne rammes av straffeloven. Videre er økte krav til vandel og arbeidsgivers plikt til internkontroll viktig for bidra til å fange opp svikt. Muligheten til å frata yrkesutøvere autorisasjon er en ekstra sikring samfunnet har iverksatt for å ivareta og beskytte barn, ungdom og voksne. Kravet til at profesjonene handler etisk og faglig forsvarlig er nødvendig, og må kunne ivaretas i en autorisasjonsordning.

Oppsummering

FO ber om at BLD og ASD sørger for tiltak som sikrer at det blir innført autorisasjon for barnevernspedagoger og sosionomer nå. Det må innføres samme virkemidler overfor barnevernspedagoger og sosionomer som ikke handler i samsvar med krav til faglig forsvarlighet som overfor helsepersonell. Dette kan også medvirke til større åpenhet og en større legitimitet til tjenestene barnevernspedagoger og sosionomer arbeider i.

FO bidrar gjerne i den videre prosessen.

Med vennlig hilsen

Mimmi Kvisvik
Forbundsleder

Anine Terland
Fagleder

Kopi til:

Arbeids- og sosialdepartementet
Arbeids- og velferdsdirektoratet
Bufdir
Helse- og omsorgsdepartementet
Helsedirektoratet
Statens helsetilsyn
Stortingskomiteer

Helse- og omsorgsdepartementet
Postboks 8011 Dep.
0030 OSLO

Deres referanse

Vår referanse
13/00452-2

Vår dato
12.05.2014

Søknad om autorisasjon

Fellesorganisasjonen (FO) organiserer nær 27 000 barnevernspedagoger, sosionomer, vernepleiere og velferdsvitere. Våre medlemmer arbeider innenfor velferdsoppgaver med basis i alle lovverk på helse- sosial og velferdsfeltet.

FO ber med dette Helse- og omsorgsdepartementet sørge for at autorisasjon innføres for barnevernspedagoger og sosionomer.

Det er mange forhold som aktualiserer innføring av en autorisasjonsordning. Harmonisering av regelverk, dokumentasjon av svikt i barnevernet og tjenester i NAV betinger tiltak for å sikre kvalitetsfokus. Ny felles helse- og omsorgstjenestelov, krav om faglig forsvarlighet og internkontroll i lov om barnevern og lov om sosiale tjenester i NAV stiller krav til at profesjonene kvalitetssikres. Ny lov om folkehelsearbeid og samhandlingsreformen vektlegger et utvidet helseperspektiv og viktigheten av forebyggende og helsefremmede arbeid i tjenester på ulike nivåer. Sosialfaglig arbeid inngår i et utvidet helsebegrep. En autorisasjonsordning kan medvirke til at både grunnutdanningene og profesjonsutøvelsen underlegges tydeligere krav enn i dag. Mange barnevernspedagoger og sosionomer arbeider sammen med autorisert personell i for eksempel spesialisthelsetjenestene. For å sikre reelt tverrfaglig samarbeid til beste for de vi skal jobbe med og for, bør alle inneha autorisasjon.

Både Helsedirektoratet og Statens helsetilsyn har anbefalt autorisasjon for disse profesjonene:

Helsedirektoratet anbefalte i sin «Utredning vedrørende en eventuell autorisasjonsordning for sosialpersonell» fra 2003 å gjennomføre autorisasjon i en ny felles lov for helse- og sosialpersonell, alternativt en lov for sosialpersonell hvor autorisasjonsordning for sosialpersonell lovhemles. Helsedirektoratet antar blant annet at en autorisasjonsordning for sosialpersonell vil bidra til å styrke kvaliteten på fremtidige tjenestetilbud.

FO

Besøksadresse:
Mariboestgt. 13
0183 Oslo

Postadresse:
Pb. 4693 Sofienberg
0506 Oslo

Telefon:
02380

Telefaks:
94 76 20 18

e-post:
kontor@fo.no

www.fo.no

Bankgiro:
9001.06.35674

Bankgiro kontigent:
9001.08.71394

Foretaksnr.:
870 953 852 MVA

Statens helsetilsyn bad i brev datert 12.6.2008 Helse- og omsorgsdepartementet ta nødvendige skritt for å etablere en autorisasjonsordning for barnevernspedagoger og sosionomer. De la blant annet vekt på at når det, av hensyn til pasienters sikkerhet og tjenestenes forsvarlighet, er vurdert slik at så mange grupper av helsepersonell har en særskilt autorisasjon, så bør det også gjelde for sosialpersonell.

Meld. St.13 om Utdanning for velferd beskriver blant annet helse- og sosialfaglige grunnutdanninger og betydningen av både økt profesjonsspesifikk kompetanse og økt kompetanse på tverrprofesjonelt samarbeid for 18 utdanninger. Av disse er det bare barnevernspedagog og sosionom som ikke har autorisasjon. Autorisasjon kan bidra til høyere legitimitet og gi bedre virkemidler for å sikre kvalitet i helse- og sosialtjenestene.

Hovedmålet med autorisasjonsordningen¹ for helsepersonell «er å ivareta pasienters sikkerhet. Autorisasjonsordningen skal sikre at helsepersonellet har nødvendige kvalifikasjoner til å inneha en bestemt yrkesrolle». Videre var begrunnelsen av behovet for egen regulering overfor helsepersonell at det «er hensiktsmessig med en sterkere offentlig styring med yrkesutøvere som har folks liv og helse som virkeområde, for å bidra til kvalitet og sikkerhet uavhengig av arbeidssituasjon og arbeidssted». 29 personellgrupper har i dag autorisasjon som helsepersonell (jf. helsepersonelloven § 48).

Barnevernspedagoger og sosionomer utdanner seg til arbeid med og for mennesker, og har folks liv og helse som virkeområde. Vi vurderer at det derfor er viktig å regulere yrkesutøvelsen innenfor de samme kriterier som for autorisert helsepersonell.

Ordningen med autorisasjon innebærer ekstra sikkerhet for bruker/pasient ved at handlinger som ikke samsvarer med krav til forsvarlig yrkesutøvelse, kan føre til vurderinger og sanksjoner fra tilsynsmyndighetene. Begår helsepersonell pliktbrudd kan tilsynsmyndighetene reagere med tilbakekall av autorisasjon. Dette kommer i tillegg til reaksjon fra arbeidsgiver og eventuell domstol. Sosialkomiteen la i sin behandling av helsepersonelloven blant annet vekt på at muligheten til å tilbakekalle autorisasjon er et virkemiddel for å beskytte pasienter.

Autorisasjonsordninger blir dermed et virkemiddel med direkte betydning for pasienters og brukeres sikkerhet. Ordningen bidrar til å øke befolkningens tillit til tjenestene ved at autorisasjon kan tas fra personell som opptrer slik at det kan ha skadelige konsekvenser for pasienter og brukere.

I barnevernet ble det innført krav om faglig forsvarligheta 1.1.2014 i barnevernloven. Dette innebærer innføring av en rettslig standard som setter krav til faglig forsvarlige barnevernstjenester (§ 1-4, barnevernloven) og sosiale tjenester i sosial- og velferdsforvaltningen tilsvarende de en finner i helse- omsorgs- og sosiallovgivningen. Et slikt lovfestet forsvarlighetskrav gir viktig

¹Beskrevet i Ot.prp. nr. 13 (1998-99) Om lov om helsepersonell mv, kap. 14.2, s.127.

signal både til tjenesten og til brukerne, og det styrker tilsynsmyndighetenes muligheter til å kontrollere forsvarligheten av tjenesten. Mange barnevernspedagoger og sosionomer arbeider også i spesialisthelsetjenester tett sammen med helsepersonell. Her gjelder et lovfestet forsvarlighetskrav.

Sosialpersonell som tidligere gav tjenester etter lov om sosiale tjenester, er nå etter ny helse- og omsorgstjenestelov regnet som helsepersonell. Bestemmelser om tilsyn, ivaretatt av Statens helsetilsyn og fylkesmennene rettet mot tjenestene, er harmonisert. Men Statens helsetilsyn kan bare gi advarsel som mulig administrativ reaksjon overfor uautorisert personell. Dette gjelder også barnevernspedagoger og sosionomer som arbeider i spesialisthelsetjenestene.

FO mener handlinger som ikke er i samsvar med krav til forsvarlig tjenesteutøvelse, skal medføre reaksjoner fra tilsynsmyndighetene også overfor barnevernspedagoger og sosionomer. Det er ikke akseptabelt at sammenliknbare kritikkverdige forhold ved tjenesteutøvelse fører til ulike reaksjoner hos personell med og uten autorisasjon. Hensynet til bruker- og pasientsikkerhet og konsekvenser av skade og svikt kan være svært alvorlige.

Barnevernspedagoger og sosionomer arbeider ofte med samfunnets mest utsatte og sårbare mennesker. Personene har svært ulike behov for hjelpetiltak, oppfølging og behandling, og konsekvenser av skade og svikt i tjenestene kan ha svært alvorlige konsekvenser. Svikt og uforsvarlig tjenesteutøvelse kan føre til feilutvikling, manglende læring og mestring av livsbetingelser og feil i vurdering av foreldres omsorgsevne og omsorgsovertagelse. For eksempel kan konsekvensene for barn som ikke får nødvendig hjelp, føre til negativ utvikling og omsorgssvikt. Barns sårbarhet er ulik og konsekvenser av svikt kan være svært alvorlig i et livsløpsperspektiv. Også voksne personer med rusmiddel- og/eller psykiske problemer, eller langtidsmottakere av økonomisk sosialhjelp, er ofte helt avhengig av faglig forsvarlige tjenester.

Det barnevern- og sosialfaglige arbeidet er betinget av et relasjonelt fokus. Ofte møtes yrkesutøveren og brukeren/pasienten/klienten i en til en relasjoner, hvor andre har lite innsyn i det som skjer. Det er også ulikt maktforhold mellom bruker/pasient/klient og yrkesutøver. Det er viktig at barn, ungdom og voksne kan ha tillit til yrkesutøverne.

Utnyttelse av maktposisjon, overgrep og trakassering er handlinger som i stor grad vil kunne rammes av straffeloven. Videre er økte krav til vandel og arbeidsgivers plikt til internkontroll viktig for bidra til å fange opp svikt. Muligheten til å frata yrkesutøvere autorisasjon er en ekstra sikring samfunnet har iverksatt for å ivareta og beskytte barn, ungdom og voksne. Kravet til at profesjonene handler etisk og faglig forsvarlig er nødvendig, og må kunne ivaretas i en autorisasjonsordning.

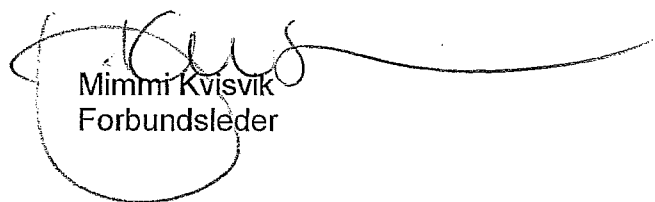
Oppsummering

FO ber om at Helse- og omsorgsdepartementet innfører autorisasjon for barnevernspedagoger og sosionomer nå. Det må innføres samme virkemidler overfor barnevernspedagoger og sosionomer som ikke handler i samsvar med

krav til faglig forsvarlighet som overfor helsepersonell. Dette kan også medvirke til større åpenhet og en større legitimitet til tjenestene barnevernspedagoger og sosionomer arbeider i.

FO bidrar gjerne i den videre prosessen.

Med vennlig hilsen

Mimmi Kvistvik
Forbundsleder

Anine Terland
Fagleder

Kopi:

Barne- diskriminerings- og likestillingsdepartementet
Statens helsetilsyn
Helsedirektoratet

DET KONGELIGE
HELSE- OG OMSORGSDEPARTEMENT

Vedlegg 3

Fellesorganisasjonen
Postboks 4693 Sofienberg
0506 OSLO

FELLESORGANISASJONEN	
J.NR.	ARK.NR. 13/00452-6
MOTTATT:	
SAKSBEH. ATE	KOPI TIL:

Deres ref
13/00452

Vår ref
08/2738-

Dato
3.07.2014

**VEDRØRENDE ANMODNING OM Å INKLUDERE BARNEVERNSPEDAGOGER
OG SOSIONOMER I HELSEPERSONELLOVENS AUTORISASJONSORDNING**

1. Innledning

Helse- og omsorgsdepartementet viser til brev fra Fellesforbundet av 12. mai 2014 hvor departementet anmodes om å innføre autorisasjon for barnevernspedagoger og sosionomer.

I tillegg til Fellesforbundets anmodning har departementet hatt til vurdering anmodning om autorisasjon for elleve andre personellgrupper. Disse gruppene er *akupunktør, osteopat, musikkterapeut, hudpleier, logoped, audiopedagog, genetisk veileder, homøopat, naprapat, ernæringsfysiolog og manuellterapeut*. Departementet har kommet til at ingen av disse gruppene skal gis autorisasjon etter helsepersonelloven nå.

På bakgrunn av vurderinger som fremgår av punkt 3 har departementet kommet til at heller ikke *barnevernspedagoger* og *sosionomer* bør autoriseres i henhold til helsepersonelloven. Departementet viser imidlertid til at en eventuell autorisasjonsordning for disse gruppene bør vurderes etter lovgivning som ligger under andre departementers ansvarsområde, og da særlig Arbeids- og sosialdepartementet og Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet.

2. Kort om rettsgrunnlaget – rettslige vurderingstema

I dag er 29 personellgrupper autorisert i henhold til helsepersonelloven, jf. lovens § 48 første ledd. Vilåarene for at disse 29 gruppene har fått autorisasjon fremgår ikke direkte av loven. Av lovens forarbeider (Ot.prp. nr. 13 (1998-1999), kapittel 15 og 16) fremgår imidlertid at man ved vurderingen har lagt til grunn tilsvarende vilkår/vurderingstema som de som fremgår av helsepersonelloven § 48 fjerde ledd hvor det heter:

Postadresse
Postboks 8011 Dep
0030 Oslo
postmottak@hod.dep.no

Besøksadresse
Teatergt. 9
www.hod.dep.no

Telefon*
22 24 90 90
Org no.
983 887 406

Helserechtsavdelingen

Saksbehandler
Kjetil Jonsbu
22 24 87 81

”Departementet kan i forskrift bestemme at helsepersonellgrupper som ikke omfattes av første ledd, kan gis autorisasjon etter søknad. Ved avgjørelsen skal det legges vekt på hensynet til pasientsikkerhet, innhold og formålet med utdanningen, i hvilken utstrekning yrket utøves selvstendig og hensynet til harmonisering med andre land.”

Bestemmelsen åpner for at departementet kan foreta en hensiktsmessighetsvurdering av om nye grupper skal gis autorisasjon eller ikke. Ingen personellgrupper har noe rettskrav på å få autorisasjon og dette gjelder selv om vilkårene som eksplisitt fremgår av helsepersonelloven § 48 fjerde ledd vurderes å være oppfylt.

Offentlig godkjenning av helsepersonell omfatter autorisasjon, lisens og spesialistgodkjenning og er regulert i helsepersonelloven kapittel 9. Hovedformålet med lovens godkjenningsordninger er å ivareta pasienters sikkerhet. Ordningene skal sikre at helsepersonellet har nødvendige kvalifikasjoner til å inneha en bestemt yrkesrolle og skal være en sikkerhet for at helsepersonell med en bestemt tittel har en bestemt type kompetanse.

Rettsvirkning av offentlig godkjenning er i hovedsak at innehaver får rett til å benytte beskyttet tittel (helsepersonelloven § 74) og at personellet blir underlagt offentlig tilsyn, herunder at de utøver sin virksomhet i samsvar med de krav som følger av helsepersonelloven. I tillegg innebærer autorisasjon en rekke plikter for personellet og deres yrkesutøvelse. Tilsynsmyndighetene får adgang til å tilbakekalle eller begrense godkjenningen som ledd i en tilsynssak (helsepersonelloven kapittel 11). Dette innebærer i realiteten helt eller delvis yrkesforbud og er et sterkere virkemiddel enn det som følger av adgangen til oppsigelse/avskjed i et arbeidsforhold. I arbeidet med helsepersonelloven var dette et sentralt argument for å videreføre ordningen med offentlig godkjenning av helsepersonell.

Helsepersonellovens krav til forsvarlig virksomhet (§ 4) stiller et generelt krav til helsepersonellens yrkesutøvelse, herunder at yrket skal utøves innen rammene av den enkeltes faglige kompetanse. Forsvarlighetskravet gjelder alle som defineres som helsepersonell og uansett om man har autorisasjon eller ikke.

Autorisasjon, lisens eller spesialistgodkjenning er ikke et vilkår verken for å tilsettes i helse- og omsorgstjenesten for å yte helsehjelp eller for å defineres som helsepersonell, jf. helsepersonelloven § 3 første ledd. Autorisasjon, lisens eller spesialistgodkjenning innebærer ikke at innehaveren har metodemonopol eller eksklusiv rett til å benytte særlige behandlingsmetoder eller til å behandle visse pasientgrupper. Dette kan imidlertid være regulert i særlov eller følge av organisering av helse- og omsorgstjenesten og betalingsordninger mv.

Autorisasjon, lisens eller spesialistgodkjenning regulerer ikke organisering av helse- og omsorgstjenestene. Arbeidsrettslige forhold er regulert av arbeidsmiljøloven og tariffavtaler og arbeidsgivers instruksjons- og styringsrett. Utdanningenes innhold og organisering er ansvaret til utdanningsmyndighetene eller institusjonene, mens pasient- og brukerrettigheter

er regulert i egen lov. Autorisasjon mv. griper ikke inn i helse- og utdanningsmyndighetenes ansvar for finansiering, dimensjonering og styring av helsetjenesten, opplæring og utdanning eller arbeidsgivers organisasjons-, instruksjons- og styringsrett.

Hvorvidt det skal gis autorisasjon etter helsepersonelloven beror altså på en hensiktsmessighetsvurdering. Selv om vilkårene for autorisasjon isolert sett vurderes å være oppfylt, vil ikke en personellgruppe ha noe "rettskrav" på autorisasjon. Det er med andre ord ikke snakk om et gode man har krav på dersom man oppfyller nærmere fastsatte vilkår.

3. Departementets vurdering av autorisasjonsanmodningen

Slik departementet vurderer det kan det anføres enkelte argumenter for å autorisere barnevernspedagoger og sosionomer. Et betydelig antall barnevernspedagoger og sosionomer er ansatt særlig i de kommunale helse- og omsorgstjenestene. I tillegg innebærer helse- og omsorgstjenesteloven at kommunens ansvar for sosiale tjenester (og dermed også indirekte sosialpersonellet) nå er regulert i en felles lov som også gjelder kommunens ansvar for helse- og omsorgstjenester.

Departementet mener imidlertid at det uansett ikke vil være naturlig å gi disse gruppene autorisasjon etter *helsepersonelloven*. Personellets utdanning er ikke en helsefagutdanning som primært retter seg inn mot arbeid i helse- og omsorgstjenesten. Etter hva departementet erfarer arbeider da også flertallet utenfor helse- og omsorgstjenesten, bl.a. i barnevernssektoren, utdanningssektoren eller NAV. Departementet viser også til at hensynet til pasientsikkerhet vil være ivaretatt selv om barnevernspedagoger og sosionomer ikke inkluderes i helsepersonellovens autorisasjonsordning, idet helsepersonelloven uansett vil komme til anvendelse overfor personell som arbeider i helse- og omsorgstjenesten og yter helsehjelp.

Departementet vil derfor ikke foreta en ytterligere vurdering av om barnevernspedagoger og sosionomer skal gis autorisasjon i henhold til helsepersonelloven, men viser til at en eventuell autorisasjonsordning for disse gruppene bør vurderes etter lovgivning som ligger under andre departementers ansvarsområde, og da særlig Arbeids- og sosialdepartementet og Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet.

4. Konklusjon

Helse- og omsorgsdepartementet finner ikke grunn til å autorisere barnevernspedagoger og sosionomer i henhold til helsepersonelloven. Departementet vil derfor ikke sende på høring forslag om å autorisere gruppene etter forskrift eller ved lov.

Med vennlig hilsen

Elisabeth Salvesen (e.f.)
fung. ekspedisjonssjef

Kjetil Jonsbu
fagdirektør

Kopi til:

Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet
Arbeids- og sosialdepartementet
Helsedirektoratet
Statens helsetilsyn
Statens autorisasjonskontor for helsepersonell
Statens helsepersonellnemnd

Helse- og omsorgsdepartementet
Postboks 8011 Dep
0030 OSLO

Vedlegg 4

Deres referanse
08/2738

Vår referanse
13/00452-7

Vår dato
09.07.2014

Vedrørende søknad om autorisasjon

Det vises til brev fra Helse- og omsorgsdepartementet datert 3. juli vedrørende «anmodning om å inkludere barnevernspedagoger og sosionomer i helsepersonellovens autorisasjonsordning».

Fellesorganisasjonen (FO) registrerer at Helse- og omsorgsdepartementet i avslag på vår søknad om autorisasjon vurderer søknaden og konkluderer om autorisasjon i henhold til helsepersonelloven. Vår søknad var ikke en søknad om at barnevernspedagoger og sosionomer skulle bli autorisert som helsepersonell. Vi søkte om at det må innføres autorisasjon for barnevernspedagoger og sosionomer (sosialpersonell) med samme virkemidler som overfor helsepersonell som ikke handler i samsvar med krav til faglig forsvarlighet. Med utgangspunkt i vurderingene og konklusjonen i brevet fra Helse- og omsorgsdepartementet mener vi departementet ikke har realitetsvurdert vår søknad.

Vedlagt avslagsbrevet fra departementet følger brev og vurdering fra Helsedirektoratet om autorisasjon av nye helsepersonellgrupper datert 27.3.2012 og 5.11.2012. Vurderingene gjelder søknader fra akupunktør, osteopat, musikkterapeut, hudpleier, logoped, audiopedagog, genetisk veileder, naprapat, ernæringsfysiolog og manuellterapeut om autorisasjon som helsepersonell. FO registrerer at Helsedirektoratet ikke har gitt noen vurdering av autorisasjon for barnevernspedagoger og sosionomer. Så vidt vi er kjent med har Helsedirektoratet ikke gjennomført ny vurdering etter utredningen de gjennomførte i 2003. De konkluderte da med å anbefale autorisasjon for sosialpersonell, enten ved å utarbeide en ny felles lov for helse- og sosialpersonell, alternativt en lov for sosialpersonell hvor autorisasjonsordning for sosialpersonell lovhjemles.

FO mener Helse- og omsorgsdepartementet ikke har realitetsbehandlet vår søknad om autorisasjon for barnevernspedagoger og sosionomer. Vi ber om at

FO

Besøksadresse:
Mariboestgt. 13
0183 Oslo

Postadresse:
Pb. 4693 Sofienberg
0506 Oslo

Telefon:
02380

Telefaks:
94 76 20 18

e-post:
kontor@fo.no

www.fo.no

Bankgiro:
9001.06.35674

Bankgiro kontigent:
9001.08.71394

Foretaksnr.:
870 953 552 MVA

departementet tar initiativ til å få vurdert innføring av autorisasjon for sosialpersonell som barnevernspedagog og sosionom.

Med vennlig hilsen

Mimmi Kvisvik
Forbundsleder

Anine Terland
Fagleder

Kopi:
Arbeids- og sosialdepartementet
Barne- likestillings-og inkluderingsdepartementet
Helsedirektoratet
Statens helsetilsyn
Statens autorisasjonskontor for helsepersonell
Statens helsepersonellnemnd